

NICOLAE G. KRUPENSKY, UN NUMISMAT UITAT

AURICĂ SMARANDA*

Familia Krupensky, a venit, în țara noastră, din Polonia, în sec. al XVII-lea și își trage rădăcinile din Boemia, unde se aflau mai multe familii nobile.

Genealogia moldovenească a familiei Krupensky începe prin anul 1650 cu Andronachi, clucer, care a avut cinci copii: Anița, Vasile (medelnicer), Timus (al II-lea logofăt), Alexandru (vel medelnicer și vel jidnicer) și Aximia.

Alexandru Krupensky a avut șase copii, din care: doi s-au călugărit (Anesie și Pahomie), Vasile (cămăraș), Măria, căsătorită cu un bărbat din familia Catargiu, Lupu, Grigore (logofăt). Lupu ajunge stolnic și a avut cinci copii din care cel mai mic a fost Iordache, ajuns mare serdar. Acesta a avut șapte copii, din care unul s-a numit Scarlat Krupensky, era cel de-al cincilea copil. Prin acesta se continuă familia Krupensky și anume: George, unul din copii lui Scarlat, ajunge colonel în Armata Română și se căsătorește cu Jora. Din căsătorie, se nasc: Măria, căsătorită Hermeziu și Nicolae Krupensky, eroul nostru numismat.

Nicolae Krupensky se naște în anul 1847. Este licențiat în Drept la Universitatea din Iași. A intrat în magistratură, dar s-a retras și s-a înscris în Partidul Conservator și a intrat în Baroul avocaților. A fost deputat de Iași. Nicolae Krupensky a condus, în calitate de director, prima Monetărie a României înființată în anul 1870, devenind în același timp numismat.

S-a căsătorit cu Aspasia, născută Mavrocordat. și a avut trei copii: Nicolae, Mihai (mort tânăr) și Elisabeta.

Ca opere publicate sunt două volume de medalistică, precum și o traducere din Cicero: „Dialog asupra amicitiei”, 1894. În bibliografia științei numismatice la secția medalistică, există cele două lucrări, ale căror autor este Nicolae G. Krupensky. Prima lucrare are titlul „Medaliile Române sub regele Carol I”. Acest volum a fost tipărit în anul 1894, în București, la Imprimeria Monetăriei și Fabriciei de Timbre. Volumul cuprinde explicații și fotografiile unui număr de 22 medalii.

A doua carte de medalistică, a aceluiași autor, a apărut tot în anul 1894, sub titlul „Medaliile Române sub regele Carol I și alte câteva medalii mai vechi”. Acest volum a apărut ca ediție nouă, în București, tipărit la Lito - Tipografia Carol Göbel, strada Doamnei nr. 16. De data aceasta autorul descrie și ilustrează un număr de 96 medalii.

* Societatea Numismatică București.

În precuvântarea la această a doua ediție, autorul arată că lucrarea a fost întreprinsă la îndemnul ministrului de finanțe (finance n. a.) cu scopul vădit de „a seduce tinerele generațiuni inițiându-le la principalele faze (faze n. a.) ale istoriei noastre contemporane căreia domnia Majestății Sale Regelui Carol I i-a dat o strălucire“.

De asemenea, îl evocă în același text pe Dimitrie A. Sturdza „acest neobosit erudit pe care ocupațiunile politice nu l-au împiedicat de la felurite cercetări istorice, numismatice și arheologice“.

În continuare, face referință la lucrările elaborate de D. A. Sturdza, ca „Studiu asupra monetelor și medaliilor române de la 1350 până la 1853“, tipărită în limba germană la Viena în 1874, precum și la „Memoriu asupra numismaticei românești“, publicată la București în 1878.

În prefață, autorul, descrie structura volumului utilizând uneori termeni latini ca: metalum, triumvir (membru într-o comisie de trei, dar în carte se traduce prin „calificarea monetarului“), mensarius, adică triumvirii istoriei (comisie financiară sub ascultarea questorului, în carte traducându-se: bancher, zaraf, schimbător de bani).

Catalogul cuprinde numai medalistică și este structurat în trei părți astfel:

Partea I cuprinde medaliile privitoare la Dinastia regală, la fondări și restaurări de monumente, la evenimente politice, la diverse serbări naționale (30 medalii).

Partea a II-a cuprinde medaliile care privesc dezvoltarea noastră pe terenul instituțiilor patriotice, economice, industriale, agricole, de binefacere și culturale precum și comemorarea bărbatilor iluștri (23 medalii).

Partea a III-a cuprinde medaliile 1839 la 1866 autorul precizând că „cel puțin pe acelea pe care le-am aflat și dacă din cercetări ulterioare voi mai afla încă altele le voi arăta în viitoarea ediție“ (43 medalii).

Autorul mai face o clasificare a medaliilor după concepția sa personală:

- medalii simple „cele ce reprezintă un eveniment așa cum s-a întâmplat și a cărui legendă îl descrie întocmai“;

- medalii metaforice, „acele în care evenimentul reprezentat și legenda se potrivesc în chip metaforic persoanei și evenimentului pentru care sunt bătute“;

- medalii mixte, „cele în care tipul și legenda sau una dintre ele sunt în parte metaforice, iar în parte arată faptele sau chipurile așa cum au fost. Împrejurările, precum și gustul artistic și literar determină care din aceste trei feluri de medalii este de adoptat“.

Nicolae G. Krupensky a cochetat și cu heraldica. În anul 1893 a alcătuit o stemă a orașului București, pe care a publicat-o regretatul Dan Cernovodeanu în lucrarea sa „Știința și Arta Heraldică în România“. Este stema cu scutul francez pe care apare Sfântul Dumitru, patronul orașului, în picioare, cu crucea în mâna dreaptă și o lance în mâna stângă. Scutul este timbrat cu o coroană murală, iar la bază, în afara scutului o eșarfă cu deviza: „PATRIA ȘI DREPTUL MEU“.

Familia Krupensky are și un herb compus dintr-un scut model polonez, cu o formă specială, având două scobituri, laterale, rotunjit la partea inferioară, păstrând la mijlocul bazei un vârf. Culoarea este roșie, în centru, un trandafir de argint deschis cu cinci sepale și cinci petale - nu are coadă. În cimier, cască medievală cavalească cu ornamente bogate. Această stemă familială s-a găsit pe un sigiliu publicat tot de Dan Cernovodeanu în aceeași operă sus menționată.